

ק"פ 18970/08/13 - מונדר מתא נגד מרים קסיס

בית משפט השלום בעכו

ק"פ 18970-08-13 מתא נ' קסיס
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני	כבוד השופט וויליאם חאמד
קובל:	מונדר מתא
נגד	
נאשמת:	מרים קסיס

החלטה

בקשה למחיקת הקובלנה מחמת הסייג של הגנה מן הצדק, לפי סעיף 149 לחסד"פ (נוסח משולב), תשמ"ב - 1982.

בכתב הקובלנה הפלילי שהוגש ביום 12.8.13, מייחס הקובל לנאשמת עבירה של תקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, בכך שביום 15.2.11, במהלך ישיבה של מליאת המועצה המקומית, השליכה הנאשמת, ששימשה חברה במליאה, נעל לעבר הקובל, ששימש אף הוא חבר מליאה, וזו פגעה בו.

ביום 15.12.11 הגיש הקובל תלונה במשטרה בטענה כי הנאשמת ביצעה את העבירה הנ"ל כנגדו וכן איימה עליו. בתום החקירה המשטרתית הוחלט ביום 21.6.12 על סגירת תיק החקירה בעילה של חוסר ראיות. הקובל הגיש ערר על ההחלטה, וזה נדחה ע"י פרקליטות המדינה בהחלטה מיום 14.3.13. כך גם בקשה לעיון חוזר מטעם הקובל.

לטענת ב"כ הנאשמת, משהחליטו רשויות אכיפת החוק, לאחר חקירת תלונה, על סגירת תיק החקירה מחוסר ראיות, לא ניתן עוד להגיש קובלנה פרטית בגין אותו עניין. אזרח שהפקיד את בירור עניינו בידי רשויות האכיפה, ואלו החליטו לסגור את תיק החקירה ולא להעמיד את החשוד לדין, לא רשאי, כך לפי ב"כ הנאשמת, לעקוף החלטה זו ע"י הגשת קובלנה מטעמו. הגשת קובלנה בנסיבות אלה מהווה התעמרות ורדיפה של החשוד, המקימות הגנה מן הצדק המחייבת מחיקת הקובלנה. עוד נטען כי אין לצפות כי ביהמ"ש ירשיע נאשם בעבירה לגביה הורו רשויות החוק על סגירת התיק מחוסר ראיות.

ב"כ הקובל עתר לדחיית הבקשה. לטענתו, הזכות להגיש קובלנה פלילית אינה מותנית בהחלטת המשטרה שלא לחקור את התלונה, או בהחלטת הפרקליטות שלא להעמיד את החשוד לדין. ב"כ הקובל התייחס לפסק הדין של ביהמ"ש העליון, שניתן בתיק רע"פ 1955/12, עליו מסתמך ב"כ הנאשמת, וטען כי הנסיבות שם שונות מנסיבות המקרה

שבפנינו, שכן ביהמ"ש העליון דן שם בעניינו של נאשם שהקובלנה הוגשה כנגדו לאחר שהפרקליטות חזרה בה מכתב האישום, זאת, במהלך ניהול פרשת ההוכחות, בעוד שבעניינו של הקובל כאן לא הוגש כתב אישום כנגד הנאשמת, כלל ועיקר.

בתשובתו בכתב לתגובת ב"כ הקובל טען ב"כ הנאשמת כי אין מקום להבחין בין המקרה בו הוגשה קובלנה לאחר הגשת כתב אישום שבוטל, לבין הגשת קובלנה לאחר סגירת תיק החקירה מחוסר ראיות, ובשני המקרים אין לאפשר הגשת קובלנה פלילית.

הכלל מורה כי המאשים בהליך פלילי היא המדינה, אשר תיוצג ע"י היועץ המשפטי לממשלה ונציגיו. חריג לכלל זה מוסדר בהוראת סעיף 68 לחסד"פ, הקובעת כי:

"על אף האמור בסעיף 11 רשאי כל אדם להאשים בעבירה

מן המנויות בתוספת השנייה ע"י הגשת קובלנה לבית המשפט".

המחוקק הסדיר את גבולות ההליך של קובלנה פלילית, בגדרם ניתן ליזום הליך כאמור, בעוד שמעבר לגבולות אלה לא ניתן לממש הליך מסוג זה. כך ציווה המחוקק כי קובלנה כאמור ניתן כי תוגש אך בעבירות מסוימות, כאשר עניין הוא ברשימה סגורה של עבירות, וכי קובלנה כאמור לא תוגש נגד עובד מדינה בשל מעשה שעשה תוך מילוי תפקידו (**סעיף 69 לחסד"פ**), וכן ניתנה לבית המשפט הסמכות להפסיק את הדיון בקובלנה עד שהקובל ימנה לו עורך דין, לפי הוראת בית המשפט, ובמידה וזה לא עושה כן, רשאי ביהמ"ש לראותו כאילו לא התייצב למשפטו (**סעיף 73 לחסד"פ**). המחוקק לא הסדיר, בצד ההוראות הנ"ל, מניעה להגיש קובלנה פרטית במקרה בו תיק החקירה נסגר ע"י המשטרה או במקרה והפרקליטות החליטה שלא להעמיד את החשוד לדין מחוסר ראיות. אילו ביקש המחוקק כי שלא לאפשר נקיטת הליך פלילי על דרך הקובלנה הפלילית במידה ורשויות אכיפת החוק החליטו שלא לחקור תלונה מסוימת או שלא להעמיד לדין חשוד בתום החקירה המשטרית, היה מצווה זאת בהוראה מפורשת. זאת לא עשה המחוקק, ואין להוסיף, על דרך הפרשנות השיפוטית, מחסום נוסף מפני נקיטת הליך פלילי על דרך הקובלנה, ע"י קביעה לפיה אי חקירת תלונה ע"י המשטרה או אי העמדה לדין ע"י הפרקליטות מונעת מהאזרח ליזום הליך פלילי על ידי הגשת קובלנה פלילית.

לעניין זה מציין המלומד י. קדמי כי:

"הזכות להגשת קובלנה בעבירה מן העבירות המנויות

בתוספת השניה בחסד"פ אינה מותנית בסירוב לחקור או

להעמיד לדין מצד הגורמים הממלכתיים הנוגעים בדבר,

אלא זוהי זכות עצמאית וניתן לעשות בה שימוש הן ללא

פניה לגורמים הממלכתיים והן לאחר שאלה מסרבים

לפעול...

קובלנה מוגשת ע"י הקובל במישרין לבית משפט השלום...

ואין נפקא מינה אם הוגשה בקשר אליה קודם לכן תלונה

במשטרה או אם נתקיימה חקירה בעניינה. קובל רשאי

להגיש קובלנה ללא כל פניה מוקדמת לגורמי החקירה בקשר

אליה, ועל אף החלטת הגורמים המוסמכים שלא לטפל בעניין

נשוא הקבילה, אם שלא לחקור בו ואם שלא להעמיד לדין

בגינו...החליט הגורם המוסמך שלא לחקור בעניין נשוא

הקובלנה או שלא להעמיד לדין איש בקשר אליו מקובל להסב

את תשומת לב הקובל לזכותו להגיש קובלנה בקשר

לאותו עניין (על אף החלטת הגורם המוסמך כאמור).

"על סדר הדין בפלילים" חלק שני, הליכים שלאחר כתב אישום א, מהדורה מעודכנת תשס"ט - 2009 עמוד 957 ו-962.

לפי האמור, אזרח רשאי להגיש קובלנה פלילית על אף שגורמי האכיפה החליטו שלא לחקור את התלונה באותו עניין, או שלא להעמיד לדין בתום חקירה משטרתית, כפי שהיה בעניינו של הקובל כאן.

תימוכין למסקנה הנ"ל מצאתי בהוראת סעיף 71 לחסד"פ, לפיה:

"הוגשה קובלנה, יעביר ביהמ"ש העתק ממנה לפרקליט

המחוז. התביעה תנוהל... בידי הקובל או בא כוחו, זולת

אם פרקליט המחוזי הגיש לבית המשפט, תוך 15 ימים

עמוד 3

לאחר שקיבל העתק הקובלנה, הודעה שפרקליט מפרקליטות

המדינה ינהל את התביעה".

מכאן, הודעה מאת פרקליטות המחוז כי אין היא נוטלת את ניהול ההליך הפלילי נשוא הקובלנה (החלטה שנשמכת על העילה של חוסר עניין לציבור או העילה של חוסר ראיות להעמדה לדין), אין בה כדי להביא למחיקת הקובלנה. אימוץ הגישה של ב"כ הנאשמת שבפניי, לפיה, החלטה של הפרקליטות שלא להעמיד חשוד לדין מחמת מחוסר ראיות, חוסמת מפני האזרח להגיש קובלנה פרטית באותו עניין, אמורה להביא למחיקת כל קובלנה פלילית לגביה מודיעה הפרקליטות כי היא לא נוטלת את ניהול ההליך הפלילי שהחל בקובלנה, וזאת מחוסר ראיות כאמור, בהתאם לסעיף 71 לחסד"פ. תוצאה זו אינה סבירה, אינה הגיונית ואף מביאה לביטול כל קובלנה פלילית שהמדינה בוחרת שלא ליטול את ניהולה, לאחר שהוגשה על ידי אזרח.

ב"כ הנאשמת מסתמך בטענותיו על פסק הדין של בית המשפט העליון בתיק רע"פ 1955/12, **שאול נמרי נגד משה בנימיני והיועץ המשפטי לממשלה** - (פורסם בנבו) במסגרתו אישר בת המשפט העליון את החלטת בית המשפט המחוזי לביטול קובלנה פלילית שהוגשה לאחר שהמדינה חזרה בה מכתב אישום כנגד הנאשם במהלך ניהול פרשת התביעה כנגדו. לא מצאתי כי הנסיבות שם דומות לענייננו. בית המשפט העליון ציין שם, מפורשות, כי המסקנה הנ"ל עניינה קובלנה שהוגשה לאחר העמדת הנאשם לדין ע"י רשויות התביעה וביטול כתב האישום שהוגש כנגדו. בית המשפט העליון לא התייחס שם למקרה של הגשת קובלנה פלילית לאחר שהרשויות אכיפת החוק החליטו שלא להגיש כתב אישום כנגד החשוד, בתום חקירה משטרתית. בית המשפט העליון קבע שם כי:

"מה שקבע בית המשפט המחוזי הוא כי לאחר שהמדינה

חזרה בה מן האישום לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי

אין מקום להגשת קובלנה פלילית פרטית בגין אותו עניין,

ואם בכל זאת הוגשה קובלנה כזו עשויה לעמוד לנאשם הגנה

מן הצדק בשל כך שכבר הוגש נגדו כתב האישום. לדעתי במסקנה

זו אין מקום להתערב, אף שהנושא לא עלה עד כה בפסיקתו

של בית משפט זה...

...

אין לאפשר הגשת קובלנה פלילית פרטית על אף שהפרקליטות

הגיעה לכלל מסקנה שראוי לסגור את התיק. ראוי ששיקול

דעתה של הפרקליטות יכולה ולא יאופשר לקובל הפרטי

לפתוח בכל זאת בהליכים."

כן נקבע שם כי:

" קובל פרטי אינו יכול "לעקוף" את שיקול דעתה של

הפרקליטות ולשוב וליזום הליך סרק לאחר שזו כבר

הגישה כתב אישום, שהסתיים בלא הרשעה, ואם עשה

כן, הרי שהשימוש בטענה של הגנה מן הצדק הוא דבר

במקומו... אכן, דברים אלה נאמרו בעניינה של קובלנה

שעסקה בעניין ציבורי כללי, אך הם יפים אף למקרה שבו

קובלנה נסבה על עניין פרטי, לאחר שהפרקליטות בחנה

אותו והכריעה בו, בעיקר כאשר אנו משווים נגד עינינו

גם את עניינה של הנאשם".

יוצא כי, השאלה המכרעת בסוגיה דנן היא: האם החשוד, שהתלונה נגדו נחקרה על ידי המשטרה, הועמד לדין על ידי רשות התביעה, אם לאו. במידה ובתום החקירה המשטרתית הוגש כתב אישום כנגד החשוד, לא ניתן יהא להגיש נגדו קובלנה פלילית במידה והמדינה, המאשים בהליך פלילי, חזרה בה מכתב האישום, שכן הדבר פוגע באינטרס ההסתמכות של הנאשם שעה שהמדינה הצהירה כי היא מפסיקה את ההליך הפלילי שכנגדו, וכן בעקרון סופיות הדיון במשפט. בעוד שהחלטה של רשויות החוק לא להעמיד את החשוד לדין, בתום חקירה משטרתית, גם בשל חוסר ראיות להרשעה, לא תחסום מפני האזרח לממש את זכותו לנקוט בהליך פלילי על דרך הקובלנה פלילית.

סוף דבר

אני דוחה את הבקשה למחיקת הקובלנה.

קובע ישיבת הקראה ליום 13/7/16 שעה 9:00.

המזכירות תמציא את ההחלטה לב"כ הצדדים, בפקס ובדואר רשום.

עמוד 5

ניתנה היום, כ"ה אייר תשע"ו, 02 יוני 2016, בהעדר הצדדים.